

ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Biudžetinė įstaiga, S. Dariaus ir S. Girėno g. 1-33, LT-62137 Alytus, tel. /faks. (8 315) 51 653
el.p. amsbiuras@zebra.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 301768543

MOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATA 2012 METAIS

Parengė: Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro
visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė

Jovita Katkauskaitė

Alytus, 2012 m.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. Sausio 22 d. įsakymu Nr. V-60 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 21:2010 „Bendrojo lavinimo mokykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai” (Žin., 2010, Nr. 89-4739), kiekvienais metais iki rugsėjo 15 d. moksleiviai turi pateikti mokyklai informaciją apie profilaktinio sveikatos patikrinimo rezultatus. Duomenys apie mokinių sveikatos būklę gaunami iš statistinės apskaitos formos Nr. 0.27-1/a. „Vaiko sveikatos pažymėjimas“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. V-951 (Žin., 2005, Nr. 3-38). Šioje apskaitos formoje gydytojas privalo nurodyti vaiko sveikatos būklę, pažymėdamas sveikatos bei kūno kultūros grupę, sutrikimus, dėl kurių mokiniui reikalinga atidesnė priežiūra ugdymo proceso metu. Tačiau vis dar pasitaiko tokių atvejų, kai gydytojai netiksliai užpildo vaiko sveikatos pažymėjimus. Dėl to kyla nepatogumų ir visuomenės sveikatos specialistėms, ir mokytojams, nes nepilną informaciją reikia tikslinti pakartotinai siunčiant mokinių pas gydytoją. Profilaktinio patikrinimo duomenys yra labai svarbūs, norint išvengti didesnių mokinių sveikatos sutrikimų ugdymo proceso metu.

Mokinių profilaktinių sveikatos patikrinimų duomenų analizė padeda kryptingai planuoti ir įgyvendinti sveikatos priežiūrą mokykloje, organizuoti ir įgyvendinti priemones, susijusias su ligų ir traumų profilaktika, taip padedant mokiniams saugoti ir stiprinti sveikatą. Mokyklų administracijos darbuotojams informacija apie moksleivių sveikatą parodo, kokios mokinių sveikatos problemos vyrauja jų mokykloje, o tai gali tapti svariu motyvu inicijuoti sveikatos stiprinimo priemonių jų ugdymo įstaigoje įgyvendinimą. Kūno kultūros mokytojai, tik atsižvelgę į gydytojų priskirtas mokinių fizinio ugdymo grupes, gali tikslingai planuoti fizinio lavinimo pamokas ir moksleiviams nustatyti tinkamus ir jų sveikatą stiprinančius fizinius krūvius.

2012 metų rugsėjo mėn. duomenimis Alytaus miesto savivaldybės ir kitų steigėjų mokyklose mokėsi 9491 mokinys, iš jų pirmųjų klasių 695 mokiniai. Per metus mokykloje sumažėjo 6,8 proc. mokinių. Dirbo 12 visuomenės sveikatos priežiūros specialistų 12 etato krūviu.

2012 m. visuomenės sveikatos priežiūra Alytaus mieste buvo teikiama keturiose gimnazijose, aštuoniose pagrindinėse mokyklose, dvejuose pradinėse mokyklose, profesinio rengimo centre, jaunimo ir suaugusiųjų mokykloje, dailiųjų amatų mokykloje, dvejuose darželiuose - mokyklose.

Pagal mokinių pateiktas pažymas su informacija apie profilaktinio sveikatos patikrinimo rezultatus (forma Nr. 027-1/a) yra daroma mokinių sveikatos analizė.

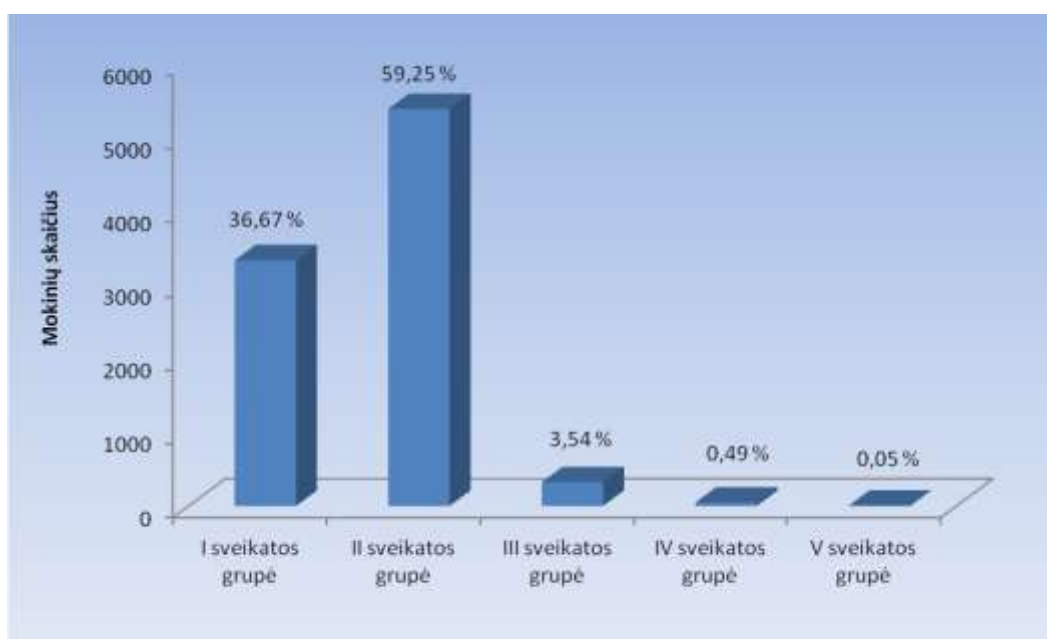
2012 metais profilaktiškai sveikatą pasitikrino 95,9 proc. mokinių, iš jų pirmokai – 100 proc. Daugiausiai mokinių nepasitikrinusių sveikatą profesinio rengimo centre. Analizuojant Alytaus miesto mokyklų mokinių profilaktinius sveikatos patikrinimus be Alytaus profesinio rengimo centro, sveikatą pasitikrino 99,9 proc. mokinių (1 lentelė).

1 lentelė. Profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių mokinių dalis pagal mokyklas (proc.)

Mokyklos pavadinimas	Profilaktiškai pasitikrinusių sveikatą mokinių dalis, proc.
Dzūkijos pagrindinė mokykla	100
"Vilties" darželis-mokykla	100
Senamiesčio pradinė mokykla	100
Putinų gimnazija	100
Šaltinių pagrindinė mokykla	100

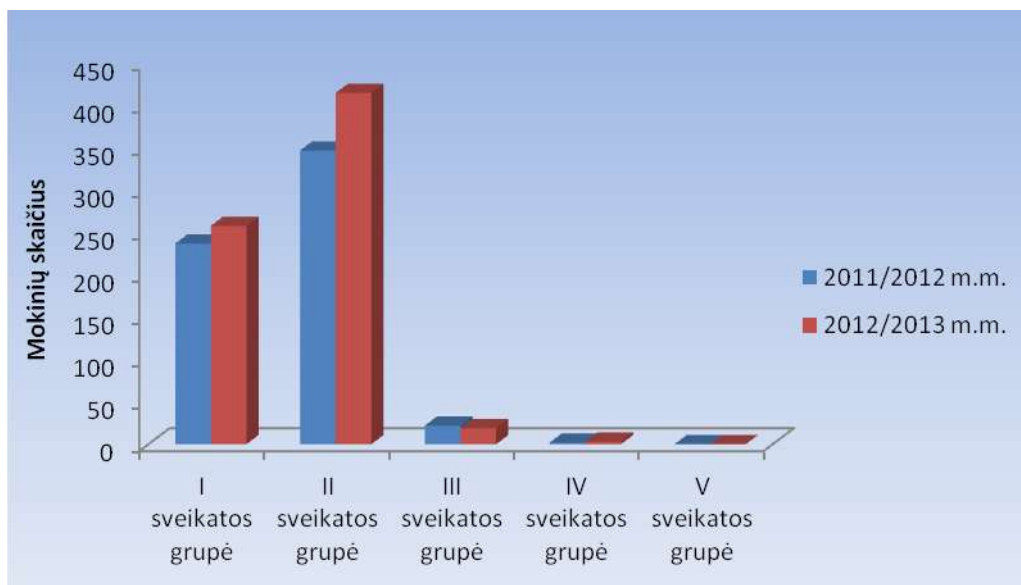
"Sakalėlio" pradinė mokykla	100
Volungės pagrindinė mokykla	100
Dainavos pagrindinė mokykla	100
Likiškėlių pagrindinė mokykla	100
Vidzgirio pagrindinė mokykla	100
Panemunės pagrindinė mokykla	100
"Drevinuko" darželis-mokykla	100
Jotvingių gimnazija	100
A. Ramanausko Vanago gimnazija	100
APRC Pramonės ir prekybos skyrius	51,59
APRC Statybos technologijų ir verslo skyrius	83,04
Šv. Benedikto gimnazija	100
Piliakalnio pagrindinė mokykla	99,28
Dailių amatų mokykla	100
Suaugusiųjų ir jaunimo mokykla	86,96

1 paveiksle matyti mokinių pasiskirstymas pagal sveikatos grupes. Pateiktoje diagramoje matyti, kad vyrauja antra sveikatos grupė – jai priskirti 5394 mokiniai, o tai reiškia, kad jau daugiau nei pusė mokinių turi vieną ar kitą sveikatos sutrikimą. Pirmajai sveikatos grupei priskirti tik 3338 mokiniai, likusieji 372 mokinių priskirti III-IV-V-jai sveikatos grupėms.

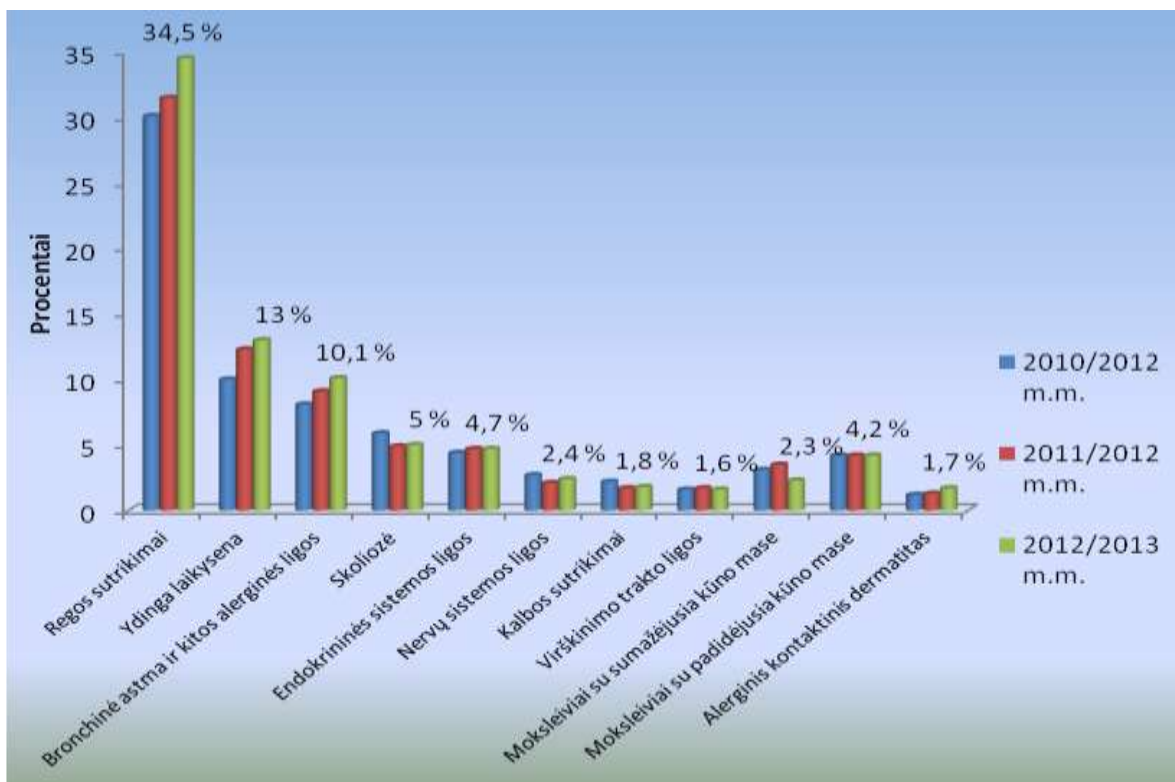
1 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal sveikatos grupes 2012/2013 m.m.

Iš visų pasitikrinskių sveikata pirmokų – I-ajai sveikatos grupei priklauso 37,12 proc., II –ajai – 59,71 proc., III-iai ir IV-ai sveikatos grupėms priskirti – 3,17 proc. pirmokų (2 pav.). Pagal šiuos duomenis matome, kad daugiau nei pusė vaikų (415 mokinių iš visų pasitikrinskių pirmokų) į mokyklas ateina jau turėdami sveikatos sutrikimą.

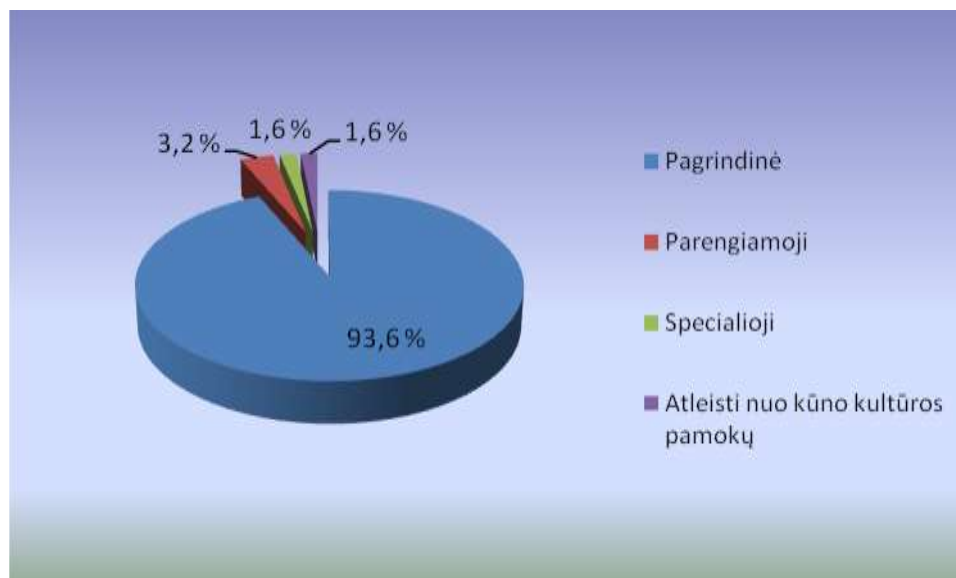
2 pav. Pirmų klasių mokinių pasiskirstymas pagal sveikatos grupes

Išanalizavus mokinių profilaktinių patikrinimų 2012/2013 m.m. rezultatus, dažniausiai mokiniams nustatyti regėjimo sistemos sutrikimai (34,5 proc. visų patikrinusių mokinių), skeleto-raumenų sistemos (21,7 proc.) iš jų: ydinga laikysena – 13,0 proc., skoliozė – 5 proc., bronchinė astma ir kitos alerginės ligos sudarė 10,1 proc. Palyginus paskutinių trejų metų laikotarpį nustatyta, kad padidėjo mokinių, kuriems vis dažniau diagnozuojami regėjimo sutrikimai, skeleto raumenų sistemos sutrikimai, bronchinė astma ir kitos alerginės ligos. Šių mokslo metų profilaktinių patikrinimų duomenimis, sumažėjo mokinių turinčių per mažą kūno masę. Sumažėjęs kūno masės indeksas, kuris gali būti susijęs su vis labiau jaunimo tarpe plintančiais psichologiniais sveikatos sutrikimais, tokiais kaip bulimija ar anoreksija. Sumažėjęs kūno masės indeksas mokinių tarpe buvo 2,3 proc. mokinių. Padidėjęs kūno masės indeksas taip pat yra ne maža problema mokyklinio amžiaus vaikų tarpe. Alytaus mieste patikrintų mokinių tarpe padidėjęs kūno masės indeksas nustatytas 4,2 proc. patikrintų mokinių (3 pav.).

3 pav. Profilaktiškai patikrinusių mokinių sergamumas Alytaus miesto mokyklose

Atsižvelgiant į sveikatos sutrikimų pobūdį, mokiniai suskirstomi į fizinio pajėgumo grupes: pagrindinę, parengiamąją, specialiąją bei visiškai atleisti nuo kūno kultūros pamokų. Daugiausiai mokinių priskirta pagrindinei fizinio ugdymo grupei – 8513 (93,6 proc.) mokinių (4 pav.).

4 pav. Profilaktiškai patikrinusių sveikatą mokinių pasiskirstymas į fizinio ugdymo grupes

IŠVADOS

1. 2011/2012 m.m. sveikatą pasitikrino 98,7 proc. visų mokinių 2012/2013 m.m. pasitikrinsiu sveikatą mokinių dalis buvo kiek mažesnė – 95,9 proc.
2. Iš visų pasitikrinsiu sveikatą mokinių daugiausiai priskiriami II sveikatos grupei, t.y., kad jau daugiau nei pusė mokinių turi vieną ar kitą sveikatos sutrikimą.
3. Dažniausiai diagnozuojami regėjimo sutrikimai, skeleto – raumenų sistemos ligos.
4. Daugiausiai mokinių 93,6 proc. priskirta pagrindinei fizinio aktyvumo grupei.

REKOMENDACIJOS

1. Būtina, gerinti mokyklinio amžiaus vaikų profilaktinių apžiūrų kokybę, bei griežtinti mokinių profilaktinių sveikatos patikrinimų tvarką.
2. Siekti sukurti sveikatinančią aplinką Alytaus miesto savivaldybės vaikų ugdymo įstaigose, bei stiprinti visuomenės sveikatos priežiūrą.
3. Skatinti mokinių sveiką gyvenseną, mitybą bei didinti jų fizinį aktyvumą, organizuojant konferencijas, akcijas ir kitus renginius, sveiką gyvenseną propaguojant žiniasklaidos priemonėmis, internetinėse svetainėse, stenduose, taip siekiant sumažinti moksleivių sergamumą.
4. Ypatinę dėmesį skirti regos sutrikimų (dažnesni regėjimo patikrinimai mokyklose), skeleto-raumenų sistemos ligų prevencijos įgyvendinimui. Norint sumažinti šių sutrikimų riziką ugdyti taisyklingą vaikų laikyseną, skatinti laikytis darbo ir poilsio režimo, organizuoti plokščiapadystės profilaktiką.
5. Remiantis kasmetinių profilaktinių sveikatos patikrinimų duomenimis inicijuoti prevencinių projektų rengimą ir skatinti pačių mokinių aktyvų dalyvavimą organizuojamoje prevencinėje veikloje.